

Bacteriële endocarditis

Onlangs is er bij u een bacteriële endocarditis vastgesteld. In deze folder willen wij u wat uitleg geven over wat bacteriële endocarditis is, wat de oorzaken zijn, hoe het wordt vastgesteld en wat de behandeling is.

Acute en subacute endocarditis

Bij bacteriële endocarditis kan er onderscheid gemaakt worden tussen acute en subacute bacteriële endocarditis.

Acute bacteriële endocarditis ontstaat vaak plotseling en de aandoening kan binnen enkele dagen levensbedreigende vormen aannemen. Acute bacteriële endocarditis kan ook gezonde hartkleppen aantasten en ernstig beschadigen. Dit komt omdat deze bacteriën erg agressief zijn.

Subacute bacteriële endocarditis ontwikkelt zich juist gedurende een langere periode (van weken of maanden), geleidelijk en sluipend en ontstaat vrijwel alleen op afwijkende of beschadigde hartkleppen.

Oorzaken

Er zijn verschillende manieren waarop bacteriën in onze bloedbaan kunnen komen:

- Door verwondingen van de huid, het mondslijmvlies of het tandvlees (dit kan al als gevolg van tandenpoetsen of kauwen);
- Bij ontstoken tandvlees (gingivitis);
- Bij het spuiten van medicatie of verdovende middelen in de aders;
- Bij huidinfecties;
- Bij medische ingrepen.

wat is bacteriële endocarditis?

Bacteriële endocarditis is een ontsteking van de binnenwand van het hart (endocard) en de hartklep(pen). Door de ontsteking kunnen de hartkleppen ernstig beschadigd raken. Als de hartkleppen ernstig beschadigd zijn, kan hartfalen ontstaan. Hartfalen betekent dat het hart niet goed meer kan pompen.

Bacteriële endocarditis ontstaat door bacteriën die terechtgekomen zijn in de bloedbaan en zich genesteld hebben op hartkleppen of de (beschadigde) binnenwand van het hart. Bacteriële endocarditis ontstaat meestal aan de linkerzijde aan hart.

Wat zijn de verschijnselen bij bacteriële endocarditis?

Er zijn diverse verschijnselen die zich kunnen voordoen. Meestal begint acute bacteriële endocarditis met hoge koorts (39°C tot 40°C), een versnelde hartslag en vermoeidheid. De aangetaste hartklep raakt aanzienlijk beschadigd en dit proces kan snel erger worden. Losgeraakte stukjes van de ontsteking (embolieën) kunnen via de bloedbaan bij andere organen terechtkomen en daar nieuwe infecties veroorzaken.

Subacute bacteriële endocarditis kan maandenlang verschijnselen veroorzaken, vóórdat de diagnose bacteriële endocarditis kan worden gesteld. Het gaat hierbij om verschijnselen zoals lichte verhoging (37,5°C tot 38,5°C), moeheid, transpireren, gewichtsverlies en bloedarmoede. Bij veel mensen ontstaat er een nieuw of veranderend hartgeruis.

Andere mogelijke verschijnselen bij acute en subacute endocarditis zijn gewrichtspijn,

Bezoekadressen:

Meander Medisch Centrum
Maatweg 3
3813 TZ Amersfoort

Locatie Baarn
Molenweg 2
3743 CM Baarn

Locatie Barneveld
(Medisch Centrum de Burgt)
Nederwoudseweg 17
3772 TD Barneveld

Locatie Leusden
(Medisch Centrum de Mulderij)
De Mulderij 2
3831 NV Leusden

Locatie Nijkerk
(De Nije Veste)
Oranjelaan 104
3862 CX Nijkerk

Postadres:

Postbus 1502
3800 BM Amersfoort

Telefoonnummers:

Algemeen: 033 – 850 50 50
Afspraken: 033 – 850 60 70

KvK Gooi en Eemland:

32082917

www.meandermc.nl

koude rillingen, bleke huidskleur, vlekjes op de huid, in het oogwit of onder de vingernagels, opgezette milt en verwardheid.

Verder verloop van de aandoening

Behalve dat er embolieën via de bloedbaan bij andere organen (voornamelijk hersenen en longen) terecht kunnen komen en nieuwe infecties veroorzaken, kunnen zich ook andere complicaties voordoen.

De hartklep kan namelijk door de ontsteking zo ernstig beschadigd raken dat deze gaat lekken (klepinsufficiëntie) of helemaal kapot gaat. Als gevolg daarvan kan eventueel hartfalen ontstaan. Een operatieve ingreep is vaak (later) nodig om de aangetaste hartklep te repareren of te vervangen.

Hoe wordt bacteriële endocarditis vastgesteld?

Bloedkweken

Bij bacteriële endocarditis is het belangrijk dat er wordt aangetoond welke bacterie de veroorzaker is. Het is belangrijk dat dit vóór de behandeling gebeurt. Daarom wordt bloed bij u afgenomen, vrijwel altijd meer dan één keer. Door het bloed op een bepaalde voedingsbodem te zetten (de bloedkweek) kan men vaststellen welke bacterie de veroorzaker is.

Echocardiografie en slokdarmechografie

Echocardiografie en slokdarmechografie worden gebruikt om de diagnose bacteriële endocarditis te ondersteunen, maar een negatieve echo hoeft de diagnose bacteriële endocarditis niet uit te sluiten. Een negatieve echo betekent dat er (nog) niets te zien is. Met echocardiografie kunnen vegetaties worden gezien. Vegetaties zijn massa's die bestaan uit bloedbestanddelen, met daarin de bacteriën. Bij echocardiografie worden met behulp van ultrageluidsgolven allerlei dwarsdoorsneden van uw hart gemaakt. Hierdoor ontstaat meestal een goed beeld van uw hart en de vegetaties. Van dit onderzoek voelt u niets. Het onderzoek duurt ongeveer 20 minuten. Het is mogelijk dat met echocardiografie niet voldoende kan worden bepaald wat er aan de hand is. Dan is een slokdarmechografie nodig. Hierbij wordt uw keel verdoofd met een spray of u gaat onder narcose. Vervolgens wordt er een soepele slang van ongeveer 1 cm doorsnede via uw mond in uw slokdarm gebracht. Als de slang goed is ingebracht, worden er video-opnamen van uw hart gemaakt. Met slokdarmechografie worden de vegetaties altijd en nauwkeuriger vastgesteld dan met echocardiografie. Dit onderzoek duurt ongeveer 15 minuten.

Behandeling van bacteriële endocarditis

Antibiotica

Als er is vastgesteld dat u bacteriële endocarditis hebt, of bij een verdenking daarop, dan is een behandeling met antibiotica nodig. De antibiotica krijgt u via een infuus, omdat de bacteriën alleen reageren op antibiotica die direct in uw bloedbaan terechtkomen. Het soort antibioticum en de duur van de behandeling verschillen per bacterie die de endocarditis heeft veroorzaakt. U zult meestal 4 tot 6 weken behandeld worden met antibiotica.

Operatie

Bij bacteriële endocarditis kunnen soms aan de zieke hartklep zodanige acute complicaties ontstaan dat een spoedoperatie nodig is. Ook als de behandeling met antibiotica niet helpt, wordt er chirurgisch ingegrepen. Bij deze hartoperatie wordt de beschadigde klep hersteld of vervangen en worden, zo nodig, de vegetaties verwijderd.

Adviezen

Goede mondhygiëne

Omdat endocarditis soms ontstaat vanuit het gebit, is het belangrijk om uw gebit altijd goed te verzorgen. Probeer gaatjes in tanden en kiezen (cariës) en tandvleesontsteking te voorkomen. Behalve goede dagelijkse verzorging van uw gebit is een regelmatige controle door de tandarts van belang. Als u een kunstgebit hebt, moet u erop letten dat het gebit geen wondjes of zweertjes veroorzaakt.

Nog vragen?

Heeft u nog vragen, stel die dan gerust bij uw cardioloog of bij de verpleegkundige op de afdeling. Ook kunt u voor meer informatie terecht op de internetsite van de Nederlandse Hartstichting, www.hartstichting.nl.